# Vuk'uzenzele

'n Produk van die Regering se kommunikasiediens (GCIS)

Afrikaans/English

Junie 2022 Uitgawe 1

Suid-Afrika se eerste veeartsenykundige

verpleegsters kry graad

**Allison Cooper** 

m een van die land se eerste veeartsenykundige verpleegsters te wees, is 'n droom wat waar geword het vir die Randburgse inwoner, Phumelela Mthimkhulu (21), wat al sedert haar kinderdae passievol oor diere is.

Mthimkhulu het onlangs aan die Universiteit van Pretoria (UP) gegradueer, wat die enigste opleidingsinstansie in SA met 'n Baccalaureusgraad in Veeartsenykundige Verpleging is.

"Dit is nog moeilik om te glo. Om te weet dat ek deel was van die eerste klas om die Baccalaureus-graad te voltooi, wat jare geneem het om saamgestel te word, is 'n eer.

"Ek is dankbaar vir die geleenthede en deure wat vir ons as verpleegsters gaan oopgaan om verder te studeer en in ons beroep te spesialiseer, wat voorheen baie moeilik was om te doen," sê sy.

Tamarin Fisher, die pre-

sident van die Vereniging van Veeartsenykundige Verpleegsters van Suid-Afrika, sê dit is die grootste mylpaal in die beroep se geskiedenis van 42 jaar.

"Die nuwe drie jaar-graad sal aan gekwalifiseerde verpleegsters die geleentheid bied om vir nagraadse kursusse in te skryf, wat hopelik sal kulmineer in die verkryging van 'n honneurs-, meesters- of PhD-grade."

Veeartse behandel diere se beserings en siektes op dieselfde wyse as wat 'n dokter gesondheidsorg aan mense verskaf. Veeartsenykundige verpleegsters is noodsaaklike rolspelers in 'n veearts se professionele span, sê Mthimkhulu.

"Sommige van die belangrikste gebiede waarop n verpleegster moet funksioneer, is pasiëntsorg, kommunikasie met kliënte, hulpverlening aan veeartse met prosedures en allerhande ander dinge wat daartoe bydra dat n veeartsenykundige hospitaal op sy beste funksioneer.

"Dit is een van die mees bevredigende beroepe. As jy n veeartsenykundige verpleegster wil word, moet jy nie toelaat dat vrees of n gebrek aan kennis jou daarvan weerhou om dit na te volg en te geniet nie, want dit sal jou lewe ten goede verander," sê Mthimkhulu.

#### Beurse om die tekort aan vaardighede te verlia

Omdat daar so n tekort aan vaardighede in dié sektor is, het Mthimkhulu nie gesukkel om werk te kry nie.

"Ek was gelukkig genoeg om in my finale jaar 'n werk by Fourways Dierehospitaal te kry. Ek het omtrent 'n maand na my finale eksamen daar begin werk en ek geniet elke oomblik daarvan," sê sy.

Die onderwys- en opleidingsgesagsliggaam vir die gesondheids- en welsynsektor (HWSETA) is daartoe verbind om die ekstreme vaardigheidstekort in die





Gaan haal jou bestuurderslisensiekaart

Bladsy 3





Die heropbou van lewens en lewensbestaan na die vloede

Bladsy 3

Om Vuk'unzenzele te lees, laai die GOVAPP af op:





Soek vir SA Government op Google Playstore of Appstore

**KONTAK ONS** 



@VukuzenzeleNews

Webwerf: www.gcis.gov.za www.vukuzenzele.gov.za

E-pos: vukuzenzele@gcis.gov.za Tel: (+27) 12 473 0103

Tshedimosetso House:

1035 cnr Frances Baard and Festival streets, Hatfield, Pretoria, 0083

### Vanaf bladsy 1

veeartsenykundige sektor te verlig en transformasie te verseker.

gesagsliggaam Dié het onlangs 'n beroepsleidingsveldtog in die veeartsenykunde bekendgestel, in vennootskap met die Departement van Hoër Onderwys en Opleiding, en sal landelike skole besoek om leerders aan te moedig om veeartsenykundige dienste as 'n loopbaan te oorweeg.

Hy het ook 60 beurse bekendgestel om die kritieke tekort aan veeartse en para-veeartse in Suid-Afrika se landelike gebiede te takel.

"Die beurse is spesifiek gemik op leerders in landelike gebiede, sodat hulle hulle kennis kan terugneem na hulle plekke van herkoms toe," sê dr. Nomfundo Mnisi, voorsitter van die HWSETA.

Die adjunkminister van Hoër Onderwys, Weten-

"Ek is dankbaar vir die geleenthede en deure wat vir ons as verpleegsters gaan oopgaan om verder te studeer en in ons beroep te spesialiseer, wat nie in die verlede so maklik was nie."

skap en Innovering, Buti sionele Taal, wiskunde, Manamela, het die beurse verwelkom.

Die UP se Fakulteit Veeartsenykunde sal die HWSETA bystaan met sy bemarking, beursbefondsing en werwingsveldtogte.

"Ons sal ook die HWSETA bystaan met die administrasie van die beurse wat aan die eerstejaarstudente in veeartsenykundige uit die aangewese groepe toegeken is," sê Chris van Blerk, die hoof van kommunikasie en media aan die UP se Fakulteit Veeartsenykunde.

Hy sê dat jongmense wat in Mthimkhulu se voetspore wil volg en vir n eerste baccalaureusgraad aan die UP wil registreer, oor n Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) of ekwivalente kwalifikasie moet beskik en aan die minimumvereistes moet voldoen.

"n Minimum toelatingspunttelling van 28 en n NSS met Engels Huistaal of Engels Eerste Addien natuurwetenskap of lewenswetenskap word benodig vir die Baccalaureus in Veeartsenykundige Verpleging," het hy gesê.

Die jeug kan, vir meer inligting oor die sektor, private veeartspraktyke kontak of met verpligte gemeenskapsdiensveeartse (CCS-veeartse) praat wat landwyd deel uitmaak van die Departement van Landbou, Grondhervorming en Landelike Ontwikkeling (DALRRD).

"Die CCS-program mik om toeganklike en bekostigbare veeartsenykundige dienste aan onderbediende en arm gebiede binne Suid-Afrika te verskaf. Veeartse in dié program sal dus altyd 'n goeie bron van inligting wees," sê Van Blerk. 🛈

#### Hoe om aansoek te doen

Om vir een van die nuwe beurse aansoek te doen, moet voornemende studente streng vir die UP se Baccalaureus in Veeartsenykunde en Baccalaureus in Veeartsenykundige Verpleging (albei is keuringskursusse) op die UP se aanlynstelsel aansoek doen by www.up.ac.za/ online-application. Aansoekers moet nie direk by die HWSETA aansoek doen nie.

Die sluitingsdatum vir aansoeke is 30 June. Vir meer inligting oor loopbane in die veeartsenykunde by die UP, besoek www.up.ac.za/ faculty-of-veterinary-science.

Vir meer inligting oor ander beurse wat in die sektor beskikbaar is, besoek www.up.ac.za/ faculty-of-veterinary-science/article/33926/ bursaries-for-veterinary-science-studies

## Gaan haal jou bestuurderslisensiekaart

otoriste wat tussen Oktober en Desember verlede jaar aansoek gedoen het vir 'n nuwe bestuurderslisensiekaart of dit hernu het, of wat aansoek gedoen het vir 'n professionele bestuurspermit (PrDP), word dringend versoek om dit te gaan afhaal.

Volgens die Padverkeersbestuurkorporasie (RTMC) is slegs 42% van die 32 748 bestuurderslisensiekaarte wat in dié tyd vervaardig is, reeds afgehaal.

Die minister van vervoer, Fikile Mbalula, het verlede jaar die RTMC-lisensiëringsentrums in Midrand en Eco Park geopen, na aanleiding van die agterstand in bestuurderslisensies, wat weens KOVID-19 verval het. Die Driver's Licence Card



Account wat die lisensies druk, werk onverpoos om die vervaardiging van kaarte te versnel en is op koers om die agterstand teen einde Junie uit te wis. Die RTMC sê dat mense die vordering van hulle aansoeke kan nagaan voordat

gaan om dit af te haal. Dit kan per SMS of aanlyn gedoen word.

hulle na die toetssentrums

#### SMS-navrae oor bestuurderslisensies

Om navraag te doen oor bestuurderslisensies, kan aansoekers hulle ID-nommer na 33214 SMS. Hulle sal dan een van onderstaande SMS'e in Engels ontvang:

• Application received: The application was received, but has not yet been pro-

- Production queue: The card is still being processed and manufactured.
- Produced and ready for collection: The card will be ready for collection in 21 days. However, due to the high number of cards being processed, the RTMC advises you to wait 35 days before going to collect.
- Problem card: There is a problem with the production of your card. Please return to the testing centre.

Vir n navraag oor jou PrDP-aansoek, SMS jou ID-nommer na 44220.

Aanlyn navraag oor jou bestuurderslisensie

Jy kan ook die vordering van jou aansoek gratis aanlyn vasstel.

- Besoek online.natis.
- Skep 'n profiel en teken

Kliek op die status van jou aansoek op die paneelbord.

Diegene wie se lisensie tussen Maart 2020 en 31 Augustus 2021 verstryk het en wat die hernuwingsperdatum van 5 Mei misgeloop het, word aangeraai om 'n tydelike bestuurslisensie te kry wanneer jy aansoek doen om hernuwing om sodoende binne die wet te bly.

Alhoewel RTMC-sentrums vanaf Maandag tot Sondag van 7 vm. tot 9 nm. oop is, word lede van die publiek aangemoedig om gebruik te maak van die korter rye op Vrydae en oor naweke.

Inligting verskaf deur



Government Communication and Information System REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Tel: 012 473 0353 Email: vukuzenzele@acis.gov.za Address: Private Bag X745, Pretoria, 0001

#### Head of Editorial and Production

Regomoditswe Mavimbela Regomoditswe@gcis.gov.za

Acting Editor-in-Chief Zanele Mngadi | Zanelemngadi@gcis.gov.za

**Acting Managing Editor** Tendai Gonese | tendai@gcis.gov.za

#### **News Editor** Noluthando Motswa

Writer: More Matshediso

**Graphic Designers** Tendai Gonese | Benny Kubiana

**Production Assistants** Jauhara Khan | Sebastion Palmer

#### Language Practitioners Nomgcibelo Motha | Boitumelo Phalatse Thandolunye Magudulela | Sizwe Ziqubu

All rights reserved. Reproduction of the newspaper in whole or in part without written permission is strictly prohibited.





ON THE DOT



## Die heropbou van lewens en lewensbestaan na die vloede

it is byna twee maande sedert die swaar vloede chaos in dele van KwaZulu-Natal, die Oos-Kaap en Noord-Kaap en grootskaalse lewensverlies en skade aan eiendom en infrastruktuur veroorsaak het.

Ek het onlangs besoek afgelê by eThekwini in KwaZulu-Natal om sakelui in die stad te ontmoet om ondersteuning te bied aan hulle pogings om weer op die been te kom.

Toe dié natuurramp hulle getref het, was daar besorgdheid dat die owerhede nie die kapasiteit of die wil het om doeltreffend en gepas te reageer op die verskriklike situasie waarin die mense wat alles verloor het, hulle bevind nie.

Na my tweede besoek aan die stad sedert die oorstromings plaasgevind het, is ek oortuig dat die besorgdheid misplaas was. In Kwa-Zulu-Natal, so ook in die Oos-Kaap en Noordwes, is alle belanghebbendes hard aan die werk om van dié tragiese gebeure te herstel.

Die Nasionale Rampbestuursentrum het sedertdien alle aspekte van die regering gekoördineer in hulle poging om humanitêre hulp te verleen aan die talle huishoudings wat geraak is. Dit was 'n plesier om te sien hoe die nieregeringsorganisasie-gemeenskap, sakegemeenskap en noodlenigingsorganisasies by die regering aansluit om die broodnodige bystand



te verleen

Al dié belanghebbendes het voedsel, klere, komberse, waardigheidspakkies en skooluniforms aan kwesbare gesinne verskaf om in hulle basiese behoeftes te voorsien. Skuiling word tans voorsien aan meer as 7 000 mense in die vier distrikte in KwaZulu-Natal wat die meeste geraak word. Bouwerk aan tydelike wonings vir die geaffekteerde gesinne het begin en staatsgrond en grond is in KwaZulu-Natal

geïdentifiseer vir moontlike hervestiging.

Die Departement van Binnelandse Sake, asook die Departement van Gesondheid en die Departement van Maatskaplike Ontwikkeling het die geaffekteerde gemeenskappe gehelp om toegang tot belangrike dienste te kry. Byvoorbeeld, mobiele eenhede help diegene wat kritiese dokumentasie in die oorstromings verloor het, om nuwe slim ID's te kry en om geboortesertifikate weer uit te reik. Mobiele gesondheidsdienste, insluitend KOVID-19-inentings, word voorsien aan mense in gebiede waar die fisiese aktiwiteite nog nie ten volle operasioneel is nie. Meganismes is in plek gestel om die maatskaplike toelae aan die betrokke individue uit te betaal.

Mobiele klaskamers word verkry sodat onderrig en leer nie langer as wat nodig is in die vloedgeteisterde skole onderbreek word nie.

Herstelwerk vind tans aan rioolwaterwerke, pompstasies en retikulering plaas. Paaie wat beskadig is, word herstel. Daar word agtien nuwe brûe beplan as deel van die Welisizwe landelike brugprogram.

Daar is ook aansienlike vordering gemaak in die herstel van sleutelinfrastruktuur wat aan die Durbanse hawe ondersteuning bied. Gegewe die belangrikheid van die hawe vir die nasionale en kontinentale ekonomie, is haweverkeer herstel, terminaalaktiwiteit weer op vol kapasiteit en herstelwerk aan die beskadigde spoorinfrastruktuur is aan die gang.

Bykomende maatreëls word ook in plek gestel om finansiële ondersteuning te bied aan sowel groot as klein sakeondernemings wat in die nood is. Dit is dringend nodig sodat besighede in bedryf kan bly en poste behou word.

Ons is al op verskillende

stadiums in die geskiedenis van ons demokrasie gekonfronteer met gebeure en omstandighede wat die deursettingsvermoë van ons mense en die doeltreffendheid van ons instellings tot die uiterste beproef het.

Ons het buitengewone meelewendheid en ondersteuning aan die geaffekteerde gemeenskappe in KwaZulu-Natal, die Oos-Kaap en Noordwes gesien. Munisipale en provinsiale regerings werk nou saam met nasionale departemente en agentskappe om mense in staat te stel om hulle lewens weer op te bou en die plaaslike ekonomie weer aan die gang te kry.

Hulle het saam met al die rolspelers in al dié gebiede gewerk om seker te maak dat ons die herstelpogings doeltreffend koördineer en dat ons op 'n wyse beplan en herbou wat meer veerkragtig is in die geval van sodanige uiterste gebeure in die toekoms.

Die wilskrag van die geaffekteerde gemeenskappe, hulle vasberadenheid om te slaag en hulle vermoë om saam te staan in krisistye, is 'n inspirasie. Ons salueer almal wat deel was van die poging om die mense in die geaffekteerde provinsies te help.

As regering mobiliseer ons al die beskikbare hulpbronne en doen ons alles in ons vermoë om seker te maak dat, soos ons besig is om te herbou, niemand agtergelaat word nie. •